

DÜNYADAN

Çin, Ulusal Emisyon Ticaret Sistemini Devreye Alıyor

Çin tüm dünyanın uzun zamandır beklediği ulusal karbon piyasasını, diğer adıyla Çin Ulusal Emisyon Ticaret Sistemini (Çin ETS), başlattığını duyurdu.

Hacimsel olarak dünyanın en büyük karbon piyasası olan Çin ETS bünyesinde, ülkenin toplam sera gazı salımlarının yaklaşık %34-39'unun temsil edilmesi öngörülüyor.

ABD'den boşalan iklim liderliği rolüne soyunmak isteyen Çin, yıllardır deneme aşamasındaki Çin ETS'yi 19 Aralık 2017 tarihinde resmen başlattığını duyurdu. Çin'in bu hamlesi şu ana kadar dünyanın en büyük ETS'si olan Avrupa Birliği ETS'sini her açıdan geride bırakacak bir gelişme. Ulusal Kalkınma ve Reform Komisyonu (NDRC) ve Bölgesel Reform Komisyonları (DRC'ler) tarafından idare edilecek olan, 2017-2019 fazı olarak adlandırılan ilk dönemde, 1600'den fazla şirket ve yaklaşık 3 milyar ton CO₂e salımın sisteme dahil edildiği ifade ediliyor.

Çin'in ekonomik büyümesine karşılık gelen karbon yoğunluğu, 2017 yılının ilk üç çeyreğinde %4 azaldı. NRDC tarafından yapılan açıklamada; Çin'in düşük karbonlu kalkınma modelini benimsediği ve bu yolda önemli adımlar attığı, devreye alınan ETS ile azaltım hedeflerine ulaşacağı belirtildi. Çin, 2020 yılında karbon yoğunluğunu 2015 yılı seviyelerine göre %15 azaltmayı hedefliyor.

NDRC, sistem altyapısını oluşturmak için 2016 yılında Çin için kritik 8 sektörde (petrokimya, kimya, çimento, demir-çelik, demir dışı metaller, kağıt, elektrik üretimi, havacılık) faaliyet gösteren şirketlerden 2013-2015 sera gazı emisyon verilerini talep ederek izleme, raporlama ve doğrulama süreçlerini uyguluyordu.

ÖZEL HABER

2017 Yılına Bakış

Bir yıl daha bitti ve gezegenimizde iklim değişikliği alanında pek çok önemli gelişme yaşandı. Yılın en önemli iklim değişikliği haberlerini sizin için derledik.

ABD Paris İklim Anlaşmasından Çekilme Kararı Aldı

ABD Başkanı Donald Trump tüm dünyanın ve ABD halkının tepkisine rağmen Paris Anlaşmasından çekilme kararı aldı. ABD, kararını Haziran ayında ilan ettikten sonra geçen Ağustos ayında çekilme hakkındaki resmi bildirisini sundu. Bununla birlikte iyi haber şu ki, ABD, en azından 4 Kasım 2020'ye kadar, Anlaşmadan resmi olarak çekilemeyecek.

İngiltere'de Sanayi Devrimi Sonrası İlk Kömürsüz Gün

İngiltere Nisan ayında, Sanayi Devrimi'nden bu yana ilk kez tüm gün boyunca 1882 yılında devreye alınan Halborn Viaduct kömür santralinden üretilen elektriği kullanmadı. İngiltere'nin en uzun kömür kullanmama rekoru geçen yıl Mayıs ayında 19 saat olarak kaydedilmişti. 21 Nisan 2017 tarihinde, İngiltere genelinde 135 yıl aradan sonra ilk kez kömür elektriğine ihtiyaç duyulmamış oldu.

Kasırgalar İklim Mültecileri Sayısını Artırdı

2017'de yaşanan Maria, Dominica ve Irma kasırgaları Karayip adaları ve Barbuda adasını yaşanılmaz bir hale getirdi. Kasırgadan Antigua, Barbuda, Turks ve Caicos adalarıyla ABD'ye bağlı Virjin Adaları büyük hasar aldı. İçme suyu şebekelerinin zarar görmesinden dolayı salgın hastalıklar arttı. Kasırgalardan 1.2 milyondan fazla kişinin etkilendiği biliniyor.

2017'de yaşanan Maria, Dominica ve Irma kasırgaları Karayip adaları ve Barbuda adasını yaşanılmaz bir hale getirdi. Kasırgadan Antigua, Barbuda, Turks ve Caicos adalarıyla ABD'ye bağlı Virjin Adaları büyük hasar aldı. İçme suyu şebekelerinin zarar görmesinden dolayı salgın hastalıklar arttı. Kasırgalardan 1.2 milyondan fazla kişinin etkilendiği biliniyor.

Talanoa

Talanoa, kapsayıcı, katılımcı ve şeffaf diyalog sürecini yansıtmak için Fiji ve Pasifik'te kullanılan geleneksel bir kelimedir. Talanoa sürecinin amacı; fikir, beceri ve deneyimleri paylaşmak, empati kurmak ve ortak iyilik için akıllıca kararlar vermektir. Süreç boyunca taraflar arasında empati ve anlayış ile güven gelişmektedir. Süreçte, başkalarını suçlamaktan ve olumsuz eleştiriden kaçınılır.

Antarktika'daki Buzullar Kırılıyor ve Eriyor

Temmuz ayında Lüksemburg'un iki katı büyüklüğündeki buzdağı Larsen C'nin çatladığı bildirildi. Eylül ayında ise Manhattan'ın dört katı büyüklüğündeki Pine Island Glacier kopan en büyük buz parçası olarak kayıtlara geçti.

CCS Teknolojileri Yaygınlaşıyor (CCS-Karbon Tutma ve Depolama)

2017'de iyi gelişmeler de oldu. CCS ile ilgili teknolojik ilerlemeler görüldü. Birçok iklim modeli, Paris Anlaşmasından gelen verilen hedefler aracılığıyla küresel sıcaklığı 2°C derece seviyesinde tutmak için CCS teknolojisine ihtiyaç olduğunu ortaya koyuyor. Çin, Kanada ve AB ülkeleri CCS konusundaki projelerini başlattı. Projeler, karbondioksit ve metanın daha uygun maliyetli bir şekilde geri dönüştürülmesini sağladı.

www.climatetracker.org

Her Bülten
Bir Kavram

ÜLKEMİZDEN

Borsa'da Gong Entegre Rapor Hazırlayanlar İçin Çaldı

13 Kasım tarihinde Borsa İstanbul'da (BIST) entegre rapor hazırlayan öncü kurumlar için gong töreni düzenlendi. Aralarında OYAK Grubundan Aslan Çimento'nun da yer aldığı IIRC üyesi şirketlerden entegre raporlama yapanların temsilcileri hep birlikte gongu çaldı.

Gong töreni sonrası yapılan toplantıda,

- Şirketlerin potansiyel performansının değerlendirilmesinde geçmiş dönemde yaptıkları kadar yapacaklarının, nasıl değer yaratacakları ve bunun ne şekilde paylaşılacaklarının önemli olduğu
- Şirketlerin oluşturacağı etki ve değerin, kendi hikâyesini doğru anlatabilmesiyle başladığı vurgulanarak günümüzde kurumsal raporlamaya daha geniş bir açıdan bakılması ihtiyacı olduğu
- Şirketlerin, doğru bir kurgu ile, süreçlerine adapte etmesi gereken bir kavram olan sürdürülebilirliğin şirket ve paydaşları için pek çok katma değer yarattığı
- Daha bütüncül ve kapsayıcı bir araç olan entegre raporlamanın, şirket paydaşlarına, özellikle de yatırımcılara büyük resmi anlaşılır bir şekilde görme konusunda yardımcı olduğu
- Ölçeğinden bağımsız olarak, entegre bakış açısını benimseyen şirketlerin, daha uzun vadeli ve kalıcı yatırımcı tabanına sahip oldukları, sermaye maliyetlerini düşürdükleri ve hisse senedi fiyatlarının yükseldiği

konuları ön plana çıktı.

www.borsaistanbul.com

Çevreci Tesis Ödülü Denizli Çimento'nun

Denizli Çimento, Sağlıklı Kentler Birliği tarafından çevre yönetimi konusunda duyarlı sanayi tesislerine verilen Çevreci Tesis Ödülüne layık görüldü.

Sağlıklı Kentler Birliğine üye belediyeler, bu yıl üçüncüsü düzenlenen Çevreci Tesisler Ödül Töreni için 17 Kasım'da İstanbul'da bir araya geldi. Sanayi tesislerinin çevre yönetimi konusunda duyarlılığını artırmak amacıyla iki yılda bir düzenlenen etkinlikte 11 üye belediyenin bildirdiği 40 tesis ödüllendirildi.

Törenin açılış konuşmasında, Paris Anlaşması kapsamında ülkelerin verdiği taahhütlere değinen Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi Erdem Saker, ülkemizde de belediyelerin büyük sorumlulukları bulunduğunu belirtti.

Halkı iklim değişikliği ve etkileri konusunda bilinçlendirmenin, toplu ulaşım ağlarının, bisiklet kullanımının yaygınlaştırılması ve teşvik edilmesinin önemine değindi.

Erdem Saker'den sonra söz alan Sağlıklı Kentler Birliği Başkanı Menderes Türel ise, Birlik olarak sağlıklı kentleşme ile sosyal ve çevresel açıdan sürdürülebilirliği sağlama hedefi taşıdıklarını aktardı. Ayrıca Türel, ödül almaya hak kazanan tesislerin sanayi yoğun bölgelerle örtüşmesi konusunda duyduğu memnuniyeti dile getirdi ve bu bölgelerde çevreyi koruma sorumluluğunun çok daha fazla olması gerektiğini vurguladı.

www.skb.gov.tr

6-17 Kasım 2017

COP23

İklim Değişikliği

Taraflar Konferansı

COP23 | FIJI

UN CLIMATE CHANGE CONFERENCE

BONN 2017

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesinin 23. Taraflar Konferansı (COP23) Fiji'nin başkanlığında Almanya'nın Bonn kentinde 16 binden fazla kişinin katılımı ile gerçekleştirildi. Öne çıkan gelişmeler ise şöyle:

- Konferansın en popüler çıktısı ve kavramı "Talanoa Diyalogu" oldu (bkz. Her Bülten Bir Kavram). Dialog, "talanoa" kelimesinden hareketle kapsayıcılığı, katılımcılığı ve şeffaflığı esas alacak. 2018 sonbaharında yayınlanması öngörülen Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC)'nin 1.5°C Özel Raporuna girdi oluşturacak. Diyalog süreci, 2018 yılında hükümetler kadar devlet dışı aktörlerin de katkılarını ve katılımlarına açık olarak yürütülecek, Kasım 2018'de tamamlanacak.
- ABD'nin Paris Anlaşması'ndan çekilmesi yönündeki kararının ardından dikkatleri üzerine toplayan ABD müzakere heyeti, Anlaşmanın uygulanmasına dair ana hatların ve ilkelerin oluşturulması konusunda müzakere süreçlerine aktif katılım yürüteceklerini açıkladılar.
- Obama dönemi sonrasında ABD'nin iklim liderliği rolünün zayıflaması ile Çin'in bu rolü üstlenmeye çalıştığı görüldü.
- Uyum Fonu için COP23'teki katkılar, bu yılın hedefi olan 13 milyon doları aşarak 93.3 milyon doları buldu. En büyük katkı 50 milyon dolar ile Almanya'dan geldi.
- Geçtiğimiz yıl kurulan "Kömür İttifakı" Danimarka, Finlandiya, İtalya, Yeni Zelanda, Meksika dahil olmak üzere 20'den fazla ülke ve oluşumun katılımıyla güçlenmeye devam

etti. İttifak, Paris Anlaşması hedeflerine ulaşabilmek için OECD ve AB ülkelerinin en geç 2030, dünyanın geri kalanının ise en geç 2050'de kömürden vazgeçmesi görüşünde.

- AB ve ABD'nin Kaliforniya eyaleti, karbon ticareti konusunda işbirliği çalışmalarını arttıracaklarını açıkladı. Ek olarak, yapılan bir anlaşma kapsamında, AB ve Kaliforniya sıfır emisyonlu ulaşım opsiyonları üzerinde çalışacaklarını da açıkladı.
- Türkiye, açılış konuşmalarından itibaren geçen sene olduğu gibi, yine finans ve teknoloji transferi ile ilgili bir COP kararı talep ettiğini bildirdi. Konuya bir çözüm bulmak için görevlendirilen Almanya İklim Baş Müzakerecisi Jochen Flasbarth arabulucu olarak görevlendirildi. İki hafta boyunca süren müzakereler ve Almanya'nın arabuluculuk çabaları Türkiye'nin talebini karşılamakta etkisiz kaldı.
- Konferans boyunca OYAK Grubu; OYAK Sürdürülebilirlik Müdürü Ayşe Özge Kepenek (8-10 Kasım), Sürdürülebilirlik Uzmanı Ceren Bayören (13-15 Kasım) ve İSKEN Çevre Şefi Yavuz Sucu (10-14 Kasım) tarafından temsil edildi. 10 Kasım tarihinde gerçekleştirilen "TUSIAD Position Paper on Addressing Climate Change and Best Practices" etkinliğinde A. Özge Kepenek moderatör olarak görev aldı. 14 Kasım'da gerçekleştirilen "MRV in Turkey: From Theory to Practice" etkinliğinde ise Yavuz Sucu sera gazlarının izlenmesi, raporlanması ve doğrulanması (MRV) sürecine ilişkin İSKEN'in çalışma ve deneyimlerini paylaştı.

Hande DEMİRAL
OYAK
Sürdürülebilirlik Uzmanı

Ceren BAYÖREN
OYAK
Sürdürülebilirlik Uzmanı

Editör
OYAK Sürdürülebilirlik
Müdürlüğü

Tasarım
OYAK Kurumsal İletişim
Koordinatörlüğü